KOMISJONI OTSUS,

16. märts 2005,

abikava C 8/2004 (ex NN 164/2003) kohta, mida Itaalia rakendas börsil hiljuti noteeritud äriühingute kasuks

(teatavaks tehtud numbri K(2005) 591 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2006/261/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiget,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama nimetatud artiklite osas omapoolseid tähelepanekuid, ([1]),

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

1. 2. oktoobril 2003. aastal jõustus Itaalias 30. septembri 2003. aasta dekreet-seadus nr 269 "Disposizioni urgenti per favorire lo sviluppo e la correzione dell'andamento dei conti pubblici" ("Riigieelarve dünaamika arengu ja muutmise soodustamise kiirsätted") ("DL 269/2003"), mis avaldati 2. oktoobril 2003. aastal Itaalia Vabariigi Ametlikus Teatajas nr 229. Dekreet-seaduse 269/2003 artikli 1 lõike 1 punktis d ja artiklis 11 nähakse ette spetsiaalsed maksusoodustused äriühingutele, mille noteerimine Euroopa Liidu reglementeeritud turul on heaks kiidetud ajavahemikul 2. oktoobrist 2003 kuni 31. detsembrini 2004. Dekreet-seaduse 269/2003 artikli 1 lõike 1 punkt d ja artikkel 11 muudeti hiljem neis muudatusi tegemata seaduseks 24. novembri 2003. aasta seadusega nr 326 ("L 326/2003"), mis avaldati 25. novembril 2003. aastal Itaalia Vabariigi Teatajas nr 274.

2. 22. oktoobri 2003. aasta kirjas (D/56756) kutsus komisjon Itaalia ametivõime üles esitama teavet kõnealuste soodustuste ja nende jõustumise kohta, et teha kindlaks nende võimalikud abile iseloomulikud asutamislepingu artiklis 87 nimetatud tunnusjooned. Samas kirjas tuletas komisjon Itaaliale meelde kohustust teavitada komisjoni mis tahes meetmest, mis kujutab endast abi vastavalt lepingu artikli 88 lõikele 3, enne selle rakendamist.

3. 11. novembri 2003. aasta kirjas (A/37737) ja 26. novembri 2003. aasta kirjas (A/38138) esitasid Itaalia ametivõimud nõutud teabe. 19. detsembril 2003. aastal (D/58192) meenutas komisjon Itaaliale taas tema asutamislepingu artikli 88 lõike 3 kohaseid kohustusi ja kutsus Itaalia ametivõime üles teavitama potentsiaalseid soodustustest kasusaajaid tagajärgedest, mis kaasnevad sellega, kui peaks leitama, et soodustused kujutavad endast ebaseaduslikku, komisjoni eelnevalt teavitamata rakendatud abi, vastavalt asutamislepingule ja nõukogu 22. märtsi 1999. aasta rakendusmääruse nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks ([2]), artiklile 14.

4. 18. veebruari 2004. aasta kirjas (SG 2004 D/200644) teavitas komisjon Itaaliat otsusest käivitada asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus Itaalia võimaldatud maksusoodustuste kohta hiljuti börsil noteeritud äriühingute kasuks.

5. 22. aprilli 2004. aasta kirjas (A/32918) esitasid Itaalia ametivõimud omapoolsed tähelepanekud.

6. Komisjoni otsus ametliku uurimismenetluse käivitamise kohta avaldati 3. septembri 2004. aasta Euroopa Liidu Teatajas, kus huvitatud isikuid kutsuti üles esitama omapoolseid tähelepanekuid ([3]).

7. 16. ja 27. septembril 2004. aastal toimusid kaks erakorralist koosolekut komisjoni ja Itaalia maksuametkonna esindajate vahel selleks, et analüüsida meetme mõnesid tahke.

([1]) ELT C 221, 3.9.2004, lk 7.

([2]) EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1. Määrust on muudetud 2003. aasta liitumisaktiga.

([3]) Vt märkus 1.

8. 4. oktoobri 2004. aasta faksiga (A/37459) saabusid Borsa Italiana SpA tähelepanekud. 28. oktoobri 2004. aasta kirjas (D/57697) edastas komisjon nimetatud tähelepanekud Itaalia ametivõimudele. 2. detsembri 2004. aasta kirjas (A/39473) esitasid Itaalia ametivõimud edastatud tähelepanekute kohta omapoolsed kommentaarid.

II. **MEETME KIRJELDUS**

9. Meede näeb ette kahte maksusoodustuse kategooriat, mis käsitlevad Itaalia ettevõttemaksule allutatud äriühingute noteerimist börsil.

10. Dekreet-seaduse DL 269/2003 artiklile 11 alusel võivad äriühingud, kelle aktsiad on saanud noteerimiseks heakskiidu mõnel Euroopa Liidu liikmesriigi reglementeeritud turul ajavahemikul 2. oktoobrist 2003 kuni 31. detsembrini 2004, saada kolme aasta jooksul 20% hüvitist tulumaksumäära vähendamisest (tavaliselt kohaldatav maksumäär: 2003. aastal 35% ja 2004. aastal 33%). Nimetatud "noteerimispreemiat" kohaldatakse üksnes juhul kui noteerimiseks heakskiidetud äriühingud suurendavad oma netovara vähemalt 15% ulatuses aktsiate avaliku algpakkumise (IPO) tulemusel, ja tingimusel, et kasusaajad äriühingud pole eelnevalt Euroopa väärtpaberibörsil noteeritud. Vähendatud maksumäärale allutatava tulu maksimumsumma on 30 miljonit eurot aastas ning seetõttu võib abi ulatuda maksimaalselt 4,5 miljoni euroni (35-20% = 15% 30 miljonist) 2003. aastal, samas kui 2004. aastal ei tohi see ületada 3,9 miljonit eurot (33-20% = 13% 30 miljonist).

11. Kui eelnimetatud ajavahemikul börsil noteeritud äriühing sellest järgnevalt välja arvatakse, kohaldatakse soodustust üksnes ajavahemikule või ajavahemikele, mil äriühing oli reaalselt börsil kauplemisel. Hüvitis säilitab samad väärtused juhul, kui äriühing noteeritakse järgnevalt mõnel teisel Euroopa väärtpaberite börsil, mis tagab Itaalia väärtpaberibörsidega samal tasemel investeerijate kaitse.

12. Noteerimiseks heakskiidu saanud äriühingutele, kes rahuldavad dekreet-seaduse DL 269/2003 artiklis 11 sätestatud tingimusi näeb dekreet-seaduse DL 269/2003 artikli 1 lõike 1 punkt d ette 2004. aasta IPO noteerimiskuludega võrdse summa välja arvamist maksustavastest tuludest. Niisugusele maksustatavate tulude väljaarvamisele lisatakse IPO kulude tavaline mahaarvamine, mida fiskaaleesmärkidel käsitletakse samaväärselt mis tahes teiste ärikuludega. Aktsiate avalikul algpakkumisel sooritatavate tehingute kuludesse kuuluvad eriti üksikasjalikud ostueelse analüüsi (*due diligence*) kulud, väliskonsultandi kulud ja tehingute läbiviimise reglementeeritud kulud, mis Itaalia väärtpaberitebörsil ulatuvad noteerimisoperatsiooni puhul 3,5-7 % kauplemissummast. Selleks, et saada hüvitist niisugusest maksustatavatest tuludest väljaarvamisest, peavad äriühingud omandama välisaudiitorilt sertifikaadi reaalselt kantud kulude kohta.

13. Dekreet-seaduse DL 269/2003 artikli 1 lõike 1 puntiga d ette nähtud maksustatavatest tuludest väljaarvamine võimaldab vähendada 2004. aasta reaalset maksukoormatist, sest ülekandmiseks kuuluvat maksusummat vähendatakse 33 % (täpsemalt võrdub see 2004. aastaks sätestatud ettevõttetulude maksumääraga, kui jäetakse arvestamata 20 protsendini vähendatud nominaalmäär, mida kohaldatakse vastavalt eespool nimetatud noteerimispreemiale) heakskiidetud noteerimiskuludest. Itaalia ettevõttemaksu ettemaksesüsteemis kannavad kasusaajad äriühingud 2004. aasta majandusaastal maksmisele kuuluvad maksud üle kahes astmes maksuhinnangu alusel, mida nad prognoosivad maksta aastaks 2004, arvestades kõnealuse kavaga ette nähtud vähendamist. Selleks, et vältida hüvitise kohaldamist ka 2005. aasta maksude osamaksetele (see juhtuks, kui osamaksed oleksid arvestatud 2004. aastal makstud – vähendatud – maksude alusel) näeb dekreet-seaduse DL 269/2003 artikli 1 lõike 1 punkt d ette, et 2005. aasta maksude osamaksed oleksid arvestatud 2004. aasta maksude alusel kõnealuse maksusoodustuseta.

14. Dekreet-seaduse DL 269/2003 artikli 1 lõike 1 punkti d ja dekreet-seaduse DL 269/2003 artiklis 11 ette nähtud kahel soodustustel on niisiis erinevad ajapiirangud. Kui maksustatavatest tuludest väljajätmisele põhinev soodustus on kohaldatav üksnes 2004. aastal, on noteerimispreemial põhinev soodustus kohandatav alates noteerimiseks heakskiidu saamise kuupäevast ja kolmeks aastaks. Itaalia ametiasutused kinnitasid, et soodustustel pole mingit mõju 2003. aastal maksmisele kuuluvate maksude osamaksule, vaid on kättesaadavad üksnes 2004. aastal, ja mis puudutab üksnes dekreet-seaduse DL 269/2003 artiklit 11, noteerimise heakskiidu saamisest järgneval kolmel aastal.

15. Maksusoodustusele aluse pannud dekreet-seaduse esitlemisel, hindas Itaalia valitsus, et 2003. aastal võivad meetmest olla huvitatud 10 ja 2004. aastal 25 potentsiaalset kasusaajat, arvestades maksutulu negatiivse mõju 2003. aastal 7,2 miljonile eurole ja 2004. aastal 27,7 miljonile eurole. Meetme jõustumise kahe järgneva aasta kohta hinnangut ei antud.

III. **PÕHJUSED, MIS VIISID MENETLUSE ALGATAMISENI**

16. Ametliku menetluse algatamisel oli komisjon seisukohal, et meede vastab kõigile ettenähtud kriteeriumitele, mille kohaselt seda võib käsitleda riigiabina asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 määratletud tähenduses. Komisjon rõhutas eriti, et meede kujutab endast kahte tüüpi majanduslikku soodustust. Esiteks kehtestab see reglementeeritud väärtpaberibörsil noteerimiseks heakskiidu saanud äriühingule ettevõtte tulumaksu 20% vähendamise, suurendades selliselt nimetatud äriühingute poolt mis tahes majandustegevusest saadud netotulu kolme aasta jooksul. Nominaalse maksumäära vähendamise tõttu saavad kasusaajad äriühingud kasu tasumisele kuuluvate maksude vähendamisest noteerimiseks heakskiitmise ja kahel sellele järgneval aastal. Teiseks vähendab kava majandusaastal, mil saadi heakskiit börsil noteerimiseks, maksustavat tulu aktsiate avaliku esmaemissiooni kulude summa võrra. Peale selle toovad nimetatud vähendamised kaasa madalama tegeliku maksumäära kohaldamise 2004. aasta tulude suhtes.

17. Komisjon täheldas, et eelnimetatud soodustused näivad soodustavat teatavaid äriühinguid. Ta toonitas eriti, et vaatlusalused maksusoodustused mõjutavad soodsalt Itaalias registreeritud äriühinguid. Välismaine püsiva tegevuskoha või muu agentuuri, harufirma või filiaali tüüpi organisatsiooni kaudu Itaalias EÜ asutamislepingu artikli 43 alusel tegutsev äriühing saab tegeliku maksumäära vähendamisest kasu üksnes tegevusosa eest, mis on omistatav nimetatud Itaalia organisatsioonidele; selline vahetegemine, olgugi õigustatav maksustamise seisukohalt maksusüsteemi piirkondliku loogika alusel, pole abimeetme puhul vastuvõetav, sest see asetab Itaalias tegutsevad välismaised äriühingud Itaalia äriühingutega võrreldes selgelt ebasoodsamasse konkurentsiseisundisse.

18. Peale selle täheldas komisjon, et kuigi kavast lähtuvad soodustused on vormiliselt kättesaadavad kõigile Euroopa reglementeeritud turgudel noteerimiseks heakskiidu saanud äriühingutele, mistõttu kavas ei tehta näiliselt vahet Itaalias noteerimiseks heakskiidu saanud äriühingu ja mõne muu riigi väärtpaberite börsil noteerimiseks heakskiidu saanud äriühingu vahel, soodustab meede tegelikult üksnes äriühinguid, kes on esmakordseks noteerimiseks heakskiidu saanud märgitud lühikese ajavahemiku jooksul. Eeltoodu põhjal rõhutas komisjon, et noteerimise heakskiitmist reguleerivad normid näevad ette mitmeid rangeid tingimusi ning eriti varalise ja rahandusliku seisundi stabiilsuse tõendamist, mida asjakohaselt tõestatakse raamatupidamisaruannete ja välisaudiitorite hinnanguga. Äriühingud, kes taotlevad noteerimiseks heakskiidu saamist, peavad aktsiate täielikult vabalt kaubeldavuse tagamiseks olema aktsiaseltsid ning vastama teatavatele kapitalisatsiooni miinimumnõuetele. Komisjon on seisukohal, et kavaga sätestatud ajalised piirangud jätavad tegelikult kõnealustest soodustustest välja paljud potentsiaalsed kasusaajad.

19. Menetluse algatamise otsuses toonitas komisjon, et meede kujutab endast riiklike vahendite kasutamist maksutulust loobumise näol ning et see võib moonutada äriühingute vahelist konkurentsi ja kaubandust ühisturul, sest kasusaajad äriühingud, olles börsil noteeritud, tegutsevad turgudel, mida iseloomustab tugev konkurentsidünaamika ning kus toimub ühendusesisene kaubandus.

20. Komisjon oli seisukohal, et kõnealuste maksusoodustuste selektiivne iseloom ei tundunud olevat põhjendatud Itaalia maksusüsteemi laadi või üldstruktuuriga ja et kava ei tundunud olevat suunatud võimalike kulude kompenseerimiseks, sest abisumma ei ole spetsiaalselt noteerimise heakskiidu saamiseks kantud kuludega proportsionaalne. Peale selle tundus, et ühtegi asutamislepingu artikli 87 lõigetes 2 ja 3 nimetatud erandit ei saa kohaldada.

IV. **ITAALIA JA KOLMANDATE HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED**

21. Itaalia ametiasutused ja AS Borsa Italiana, ainuke tähelepanekuid esitanud kolmas pool, tõid põhimõtteliselt ära kolm vastuargumenti.

22. Esiteks, Itaalia ametiasutuste ja AS Borsa Italiana arvates tuleb kava käsitleda maksupoliitilise üldmeetmena, mis on suunatud Itaalia äriühingute noteerimise edendamiseks, vastuseks viimastel aastatel registreeritud negatiivsele trendile ning tugevdamaks kapitaliseerumist ja konkurentsi maailmaturgudel; selliselt ei jää kava riigiabide kontrollimise reguleerimisalasse.

23. Teiseks, kava ei mõjuta konkurentsi, sest soodustusest võib kasu saada mis tahes äriühing, kes saab heakskiidu mõnel Euroopa väärtpaberite börsil noteerimiseks. Kava kohaldatakse üldisel moel kõikidele majandus- ja tööstussektoritele; seega on tegemist mitteselektiivse meetmega.

24. Lõpetuseks, kava ei mõjuta konkurentsi, sest selle kestus ja eelarve on piiratud ning kuna kõnealustest soodustustest võivad osa saada ka välismaised äriühingud.

V. **HINNANG MEETMELE**

Riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 määratletud tähenduses

25. Võtnud arvesse Itaalia ametiasutuste esitatud märkused kinnitab komisjon 18. veebruari 2004. aasta ametliku menetluse algatamise kirjas väljendatud seisukohta, vastavalt millele on läbivaatusel oleva kava näol tegemist riigiabiga, kuna see vastab asjakohastele asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 ette nähtud kriteeriumitele.

Selektiivsed eelised

26. Komisjon on seisukohal, et kõnealune meede pakub nähtavaid selektiivseid eeliseid, sest tegemist on erandiga maksusüsteemi tavatöös ning see soodustab mõnesid äriühinguid või mõnesid tooteid, sest kujutab endast erikava, millest võivad kasu saada üksnes äriühingud, kes suudavad saada noteerimiseks heakskiidu kavaga sätestatud ajavahemiku jooksul, millest tulenevalt jäetakse välja need äriühingud, kes on eelnevalt noteeritud, kes ei rahulda noteerimiseks vajalikke tingimusi ja kes otsustavad sel perioodil end mitte lasta noteerida.

27. Nõustuda ei saa Itaalia põhjendusega, et kava näol on tegemist riigiabinormide reguleerimisalast väljaspool asuva maksupoliitilise meetmega, ka ei saa tavalisest maksukavast kõrvale kaldumist õigustada Itaalia maksusüsteemi iseloomuga, sest see ei vasta ühelegi maksualasest seisukohast olulisele vahetegemisele börsil noteeritud äriühingute ja börsiväliste äriühingute olukorra vahel. Kava näeb peamiselt ette kasusaajate poolt tulevikus realiseeritava kasumi maksumäära vähendamist ja seepärast ei saa seda käsitleda proportsionaalsena, sest nimetatud kasumil pole mingit seost kasusaajate noteerimiseks heakskiidu saamisega, nende kapitali struktuuri ja teiste börsil noteerimisega seotud omadustega. Lõpetuseks, kava ei ole õigustatav ka oma erieesmärkide alusel, sest tema lühike kestus muudab selle tegelikult kättesaamatuks paljudele potentsiaalsetele kasusaajatele.

28. Maksustatavatest tuludest väljaarvamine kujutab endast samuti erakorralist soodustust, sest see lisatakse kulude tavalisele mahaarvamisele. Kuigi mõni sarnane meede võiks potentsiaalselt olla Kohtu ([4]) pretsedendiõiguse alusel õigustatud kava erieesmärgiga, toonitab komisjon, et meetme lühike kestus on vastuolus äriühingute noteerimise edendamise erieesmärgiga, sest jätab sellest tegelikult välja paljud potentsiaalsed kasusaajad.

29. Mis puudutab teist vastuväidet, vastavalt millele ei too kava kaasa erisoodustust, mistõttu ei saa see moonutada konkurentsi ja ühenduse kaubandust, sest soosib erinevatele maksualastele õigusaktidele allutatud äriühinguid, meenutab komisjon Kohtu vastavat tööpraktikat ([5]), mis kinnitab, et erimaksumeedet, mis pole õigustav maksusüsteemi iseloomuga või meetme eriomadusega, võib käsitleda riigiabina.

30. Komisjon toonitab, et ühes teises otsuses ([6]) kinnitas Kohus komisjoni hinnangut, kus siseriiklik maksumeede, hoolimata oma näilisest üldisest loomusest, kujutas endast riigiabi, sest soosis reaalselt teatud rahvuslikke tööstussektoreid. Käesoleval juhul on komisjon seisukohal, et maksusoodustusel, mis võimaldab kõrvalekaldumist normaalsest maksukäsitlusest, soodustades kõiki Itaalias maksustatavaid äriühinguid, kes saavad heakskiidu mõnel reglementeeritud turul noteerimiseks, on suur mõju teatud suuruses äriühingutele ja võib moonutada konkurentsi, parandades nimetatud äriühingute konkurentsialast seisundit Itaalias registreerimata konkurentide ees. Peale selle, olles tagatud maksusüsteemi vahendusel, soodustab abi eriti itaalia äriühinguid, sest kui itaalia äriühingute suhtes kohaldatakse maailmaskaalal realiseeritud kasumi eest väiksemat maksukohustust, võivad välismaised äriühingud soodustusest hüvitist saada üksnes oma kasumi Itaalias realiseeritud osa eest, ning asuvad sellest vaatevinklist vaadatuna halvemas seisukorras. Nimetatud kohtlemise ebavõrdsust võib tavaliselt põhjendada maksusüsteemi loomusega, kuid käesoleval juhul kujutab kava endast erakorralist, maksusüsteemi normaalses haldusalas õigustamatut soodustust, mistõttu on selline õigustus välistatud.

31. Mis puudutab kava piiratud ajalist tõhusust, siis on Itaalia seisukohal, et potentsiaalsete kasusaajate arvu piiramine (üksnes 2004. aasta 31. detsembrini noteerimiseks heakskiidu saanud äriühingud) on seotud eelarve piirangutega. Muus osas olevat tegemist lisaelemendiga, mis toetab

([4]) Kohtuasi C-143/99, Adria-Wien Pipeline, EKL 2001, lk I-8365.
([5]) Kohtuasi 173/73, Itaalia/Komisjon, EKL 1974, lk I-03671.
([6]) Kohtuasi 203/82, Itaalia/Komisjon, EKL 1983, lk 2525.

järeldust, et konkurentsimeetme osakaal on üsna tühine. Komisjon on seisukohal, et soodustuse eelarvelised piirangud ei kahanda viimase toetuslikku iseloomu ega sellest tulenevaid konkurentsimoonutusi. Kava määrab (maksukäsitluse kaudu) teatud muudatusi äriühingute konkurentsiseisundis, kes tegutsevad kommertsalal rahvusvahelisele konkurentsile avatud sektorites, ja kujutab seega konkurentsi moonutada ähvardavat abi.

32. Komisjon järeldab, et meede pakub kasusaajatele teatud maksualaseid erisoodustusi, mis vähendavad nende majandustegevuses tavalistes tingimustes kantavaid kulusid.

Riigiressursid

33. Komisjon on seisukohal, et nimetatud hüvitised on tagatud riigi poolt, või täpsemalt riigiressursside kaudu. Kuna Itaalia ei esitanud asjakohaseid vastuargumente, kinnitab komisjon menetluse ametliku algatamisel antud hinnangut, et hüvitis on tagatud riigi poolt, sest kujutab endast Itaalia riigikassale tavaliselt laekuvast maksutulust loobumist.

Mõju konkurentsile ja kaubandusele

34. Arvestades meetme mõju, kinnitab komisjon menetluse ametliku algatamise ajal antud hinnangut, et meede võib moonutada äriühingute vahelist konkurentsi ja liikmesriikide vahelist kaubandust, sest kasusaajad äriühingud võivad tegutseda rahvusvahelistel turgudel ja tegeleda kommerts- ja teistel majandusaladel turgudel, mida iseloomustab tugev konkurents. Kooskõlas Kohtu ([7]) poolt reguleeritud pretsedendiõigusega, on selleks, et meede moonutaks konkurentsi küllaldane, kui abisaaja on konkurentsile avatud turgudel konkurentsis teiste äriühingutega.

35. Reglementeeritud väärtpaberite börsil noteerimiseks heakiitu taotledes püüdlevad äriühingud mitmeid olulisi finantseesmärke, sealhulgas, esiteks, suurendada ja diferentseerida finantsallikaid tegevuste ja aktsiate ostmiseks, teiseks, suurendada oma finantsoskusi pöördudes väärtpaberite omanike, pakkujate ja teiste laenuandjate poole, kes aktsepteerivad aktsiaid laenutagatistena, kolmandaks, omandada turuhinnangud, selliselt, et kergendada igal ajahetkel liitumis- ja ostuoperatsioone. Võimaldades erakorralist maksusoodustust äriühingule, kes otsustavad lasta end börsil noteerida, parandab kava nende äriühingute konkurentsiseisundit ja nende finantsvõimekust konkurentide suhtes. Arvestades, et eelkirjeldatud fenomenid võivad soosida itaalia kasusaajaid, kes tegutsevad ühendusesisese kaubavahetusega turgudel, on komisjon ka sel põhjusel seisukohal, et kava mõjutab kaubavahetust ja moonutab konkurentsi.

36. Peale selle täheldas komisjon, et 2004. aasta 31. detsembrini said Itaalia väärtpaberite börsidel noteerimiseks heakskiidu kümme äriühingut (eelmise aastaga võrreldes 100 % tõus) ([8]). Kava tagab noteerimiseks heakskiidu saanud äriühingutele maksusoodustused, mis on proportsioonis nende tulevikukasumitega. Itaalia börsidel noteerimiseks heakskiidu saanud äriühingud kuuluvad erinevatesse sektoritesse, mis ulatuvad vabrikutööstusest kommunaalteenusteni ja kes on avatud rahvusvahelisele konkurentsile. Ei Itaalia ametiasutused ega huvitatud kolmandad isikud ei esitanud argumente, mille kohaselt – kasusaajate mõnede eriomaduste tõttu – tagatud hüvitised ei saa mõjutada konkurentsi ega ühenduse kaubavahetust. Kasusaajate poolt nende noteerimiseks heakskiitmisele eelnenud kolmel aastal realiseeritud kasumil põhinevate prognooside alusel arvestas komisjon, et iga niisugune äriühing võib saada kasu maksude ulatuslikust vähendamisest. Komisjoni arvestused näitavad näiteks seda, et maksude vähendamine, millest võib kasu saada vaid üks nimetatud kasusaajatest, ulatub aastatel 2004-2007 75 miljoni euroni. Vastavalt eespool nimetatud dekreet-seaduse DL 269/2003 artikli 11 soodustust piiravale klauslile, ei tohiks hüvitis siiski ületada 11,7 miljonit eurot kolme aasta jooksul. Ühelgi juhul ei luba Itaalia poolt esitatud põhjendused järeldada, et üksikutele kasusaajatele välja makstud hüvitised võiksid mahtuda *de minimis* abide piiridesse.

37. Komisjon järeldab, et kavast lähtuv konkurentsimoonutus on mitmetes kasumsaajate tegutsemissektorites oluline, arvestades, et sageli on nimetatud kasumisaajatel vastavates Itaalia sektorites mängida juhtiv osa, mis omakorda õigustab kavale antud negatiivset hinnangut.

([7]) Vt kohtuasi T-214/95 Het Vlaamse Gewest/Komisjon, EKL 1998, lk II-717.

([8]) Tegemist on järgmiste äriühingutega: 1) TREVISAN SpA, tööstuslikud värvimisseadmed; 2) ISAGRO SpA, farmaatsiatooted; 3) DIGITAL MULTIMEDIA TECHNOLOGIES (DMT) SpA, meedia; 4) TERNA SpA, kommunaalteenused (elektrivool); 5) PROCOMAC SpA, villimisseadmed; 6) AZIMUT HOLDING SpA, finantsteenused; 7) GREENVISION AMBIENTE SpA, teenused; 8) PANARIAGROUP SpA, keraamika; 9) RGI SpA, arvutirakendused; 10) GEOX SpA, rõivad.

Kava õiguspärasus teavitamise kohustuse osas

38. Itaalia ametiasutused rakendasid kava sellest eelnevalt komisjoni teavitamata, jättes täitmata asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 ette nähtud kohustust. Kuna asutamislepingu artikli 87 lõike 1 alusel on meetme näol tegemist riigiabiga, ja kuna meedet rakendati komisjoni eelneva heakskiiduta, siis on selle näol tegemist ebaseadusliku abiga.

Vastavus ühisturuga

39. Asutamislepingu artikli 87 lõike 1 alusel on nimetatud meetme näol tegemist riigiabiga, seepärast tuleb tema vastavust ühisturuga hinnata asutamislepingu artikli 87 lõikes 2 ja artikli 87 lõikes 3 ette nähtud erandite valguses.

40. Itaalia ametiasutused ei vaielnud otseselt vastu komisjoni ametliku uurimise algatamist käsitlenud 18. veebruari 2004. aasta kirjas väljendatud hinnangule, vastavalt millele pole käesoleval juhul kohaldatav ükski asutamislepingu artikli 87 lõigete 2 ja 3 erand, mille alusel võib riigiabisid käsitleda ühisturuga kooskõlas olevatena, komisjon ei täheldanud ka ühtegi uut elementi, mis tunnistaks nimetatud järelduse kehtetuks.

41. Käesoleval juhul pole kasusaajad seotud ühegi kuluga või on nad seotud grupierandi määruse või ühenduse suunitluste alusel abidele heakskiitmatute kuludega.

42. Asutamislepingu artikli 87 lõikes 2 ette nähtud erandid, mis käsitlevad üksikutele tarbijatele võimaldatud sotsiaalset tüüpi abisid, abisid, mis on suunatud looduskatastroofidest või teistest erakorralistest sündmustest põhjustatud kahjude korvamisele ning Saksamaa Liitvabariigi teatud piirkondadele antud majandusabisid käesoleval juhul ei kohaldata.

43. Peale selle pole kohaldatav asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis a nimetatud erand, mis näeb ette ebatavaliselt madalala elatustasemega või tugeva vaeghõivega piirkondade majandusliku arengu soodustamiseks suunatud abide heakskiitmist, sest meedet kohaldatakse kogu Itaalia territooriumi ulatuses ja mitte üksnes Itaalia sellistes piirkondades, mida käsitletakse sama artikli 87 lõike 3 punktis a.

44. Kava ei saa käsitleda ka olulise Euroopa ühishuvi projektina, samuti pole see suunatud Itaalia tõsiste majandushäirete korvamiseks asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti b alusel. Selle eesmärgiks pole ka kultuuri edendamine ja pärandi säilitamine vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile d.

45. Lõpetuseks, kavale tuleb anda hinnang asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c valguses. Nimetatud artikkel sätestab, et mõnede tegevuste ja mõnede majanduspiirkondade arengu soodustamiseks suunatud abisid võib heaks kiita tingimusel, et need ei muuda kaubavahetustingimusi ühenduse huvidele ebasoodsas suunas. Kavaga sätestatud maksusoodustused pole seotud eriinvesteeringute, töökohtade loomise või eriprojektidega. Tegemist on lihtsalt niisuguste kulude vähendamisega, mida huvitatud äriühingud tavaliselt oma majandustegevuses kandma peavad ning seepärast peab neid käsitlema operatiivsete riigiabidena, mis ei ole ühisturuga vastavuses.

VI. **KOKKUVÕTE**

46. Komisjon järeldab, et kõnealuse meetmega sätestatud maksusoodustustega on tegemist operatiivse riigiabi kavaga, mille suhtes ei kohaldata ühtegi niisugustele abidele ettenähtud erandeid, ning mis on seepärast ühisturuga vastuolus. Peale selle on komisjon seisukohal, et Itaalia kohaldas kõnealuse meetme ebaseaduslikult.

47. Kui tõestatakse, et riigiabi on tagatud ebaseaduslikult ja on ühisturuga vastuolus, siis on selle loomulikuks tagajärjeks, et abi tuleb kasusaajatelt tagasi saada. Abi tagasisaamise kaudu taastatakse võimaluste piires enne abi andmist kehtinud konkurentsiseisund.

48. Kuigi käesolev menetlus viidi lõpule enne kava jõustumahakkamise majandusaasta lõppu, seega enne kui suuremalt osalt kasusaajatelt maksmisele kuuluvad maksud on lõplikult välja kujunenud, ei saa komisjon välistada, et mõned äriühingud on abist juba kasu saanud, näiteks väiksemate osamaksete kaudu käesolevat majandusaastat puudutavate maksude osas.

49. Komisjon märgib samuti, et pärast uurimise ametliku algatamist hoiatasid Itaalia ametiasutused avalikult potentsiaalseid kavast kasu saajaid võimalikest tagajärgedest komisjoni kinnitusele, et käesoleva meetmega on tegemist ühisturuga vastuolus oleva abiga. Igal juhul peab komisjon vajalikuks kasusaajatele juba kättesaadavaks muudetud abide tagastamist.

50. Sel eesmärgil peab komisjon nõudma Itaalialt, et see kutsuks potentsiaalseid kavast kasu saajaid üles tagastama abi kahe kuu jooksul alates käesolevast otsusest teatamisest koos intressidega vastavalt komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 794/2004 V jaotisele, mis käsitleb nõukogu rakendusmäärust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks ([9]). Eriti juhul, kui abi käesoleva majandusaasta eest on juba antud maksustamisele kuuluvate maksude vähendamise kaudu, peab Itaalia tagasi saama kõik maksustamisele kuuluvad maksud 2004. aastal ette nähtud lõppsaldo maksega. Igal juhul peab tagastamine olema lõpetatud hiljemalt käesolevast otsusest teatamise kuupäevale järgneva esimese maksuperioodi lõpuks.

51. Komisjon peab Itaaliat tagant kiirustama vajaliku teabe edastamises, täita tuleb tabel vastavate kasusaajate kohta, selgelt tuleb täpsustada kavandatud ja juba rakendatud meetmeid ebaseadusliku riigiabi viivitamatuks ja tõhusaks tagastamiseks. Komisjon peab kutsuma Itaaliat üles esitama kahe kuu jooksul alates käesolevast otsusest teatamisest kõik dokumendid, mis kinnitavad ebaseaduslikust abist kasusaajaid puudutava tagastamismenetluse käivitamist.

52. Käesolev otsus käsitleb kava sellisena ja peab olema viivitamata rakendatud, rakendamisele kuulub ka kavaga tagatud abide tagasi saamine. Ilma et see piiraks võimalust, et kõiki või ühte osa tagatud abidest käsitletakse üksikjuhtumitel ühisturuga vastavuses olevatena, seda eriti VKEde abisid käsitleva grupierinevuste määruse artikli 5 punkti b alusel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Maksusoodustuste kujul võimaldatud riiklik abikava mõnel Euroopa reglementeeritud turul noteerimiseks heakskiidu saanud äriühingute heaks vastavalt Itaalia poolt ellu viidud 30. septembri 2003. aasta dekreet-seaduse nr 269 artikli 1 esimese lõike punktile d ja artiklile 11 on ühisturuga vastuolus.

Artikkel 2

Itaalia tühistab artiklis 1 käsitletud abikava selle majandusaasta algusest, kuhu jääb käesoleva otsuse teatamise kuupäev.

Artikkel 3

1. Itaalia võtab kõik vajalikud meetmed selleks, et juba ebaseaduslikult antud abi artiklis 1 käsitletud kasusaajatelt tagasi saada.

2. Tagastamine toimub viivitusteta ja vastavalt riiklikele õigusmenetlusele tingimusel, et need võimaldavad käesoleva otsuse kohest ja tõhusat täideviimist.

3. Tagastamine viiakse läbi võimalikult kiiresti. Eriti juhul, kui abi on juba kättesaadavaks tehtud jooksva majandusaasta jooksul tasumisele kuuluvate maksude vähendamise läbi, peab Itaalia tagasi nõudma kõik tasumisele kuuluvad maksud 2004. aastaks ette nähtud viimase ülekandega.

4. Tagastatav abi hõlmab intresse, mida hakatakse arvestama alates kuupäevast, mil abi kasusaajatele kättesaadavaks muudeti, kuni tegeliku tagastamiskuupäevani.

5. Intresse arvestatakse vastavalt määruse nr 794/2004 (EÜ) V jaotisele.

6. Kahe kuu jooksul käesoleva otsuse teatamisest kohustab Itaalia kõiki artiklis 1 käsitletud abist kasusaajaid ebaseaduslikku abi intressidega tagasi maksma.

Artikkel 4

Itaalia teavitab komisjoni kahe kuu jooksul käesolevast otsusest teatamise kuupäevast otsuse täitmiseks vastuvõetud ja ettenähtud meetmetest. Nimetatud teave edastatakse küsimustiku abil, mis on esitatud käesoleva otsuse 1. lisas. Samaks tähtajaks esitab Itaalia kõik dokumendid, mis kinnitavad tagastamismenetluse käivitamist ebaseaduslikust abist kasusaajate suhtes.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 16. märts 2005

Komisjoni nimel

Komisjoni liige

Neelie KROES

([9]) EÜT L 140, 30.4.2004, lk 1.

LISA

Teave Itaalia poolt hiljuti börsil noteeritud äriühingutele rakendatud abikava C8/2004 (ex NN164/2003) käsitleva komisjoni otsuse 16.03.2005 rakendamise kohta

1. **Kasusaajate koguarv ja tagastatava abi kogusumma**

1.1 Palun märkige üksikasjalikult, mil moel arvutatakse kasusaajate tagastamisele kuuluv abisumma:

— Põhisumma

— Intressid

1.2 Tagastamisele kuuluva, abikava alusel ebaseaduslikult antud abi kogusumma (abi brutoekvivalent, …hindades).

1.3 Kasusaajate koguarv, kelle käest tuleb tagasi nõuda neile käesoleva abikava raames ebaseaduslikult antud abi.

2. **Kavandatud ja juba rakendatud abi tagasinõudmise meetmed**

2.1 Palun märkige üksikasjalikult abi koheseks ja tõhusaks tagasinõudmiseks kavandatud ja juba rakendatud meetmed. Täpsustage nimetatud meetmete juriidiline alus.

2.2 Tagastamise lõpptähtaeg.

3. **Teave kasusaajate kohta**

Palun kandke lisatud tabelisse kõikide kasusaajate andmed, kelle käest tuleb tagasi nõuda abikava raames neile ebaseaduslikult antud abi.

Kasusaaja	Ebaseaduslikult antud abi kogusumma (*) valuuta: …	Tagasimakstud summad (°) valuuta: …

(*) Kasusaajale kättesaadavaks muudetud abi kogusumma (abi brutoekvivalent, …. hindades)
(°) Tagastatud brutosummad (sealhulgas intressid).